

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

اولویت‌های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹

کمیته سالیانه تحقیقات کووید-۱۹ در کشور
معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

**CORONAVIRUS
COVID-19**

Activate Windows
Go to PC settings

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اولویت‌های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹، اولویت‌بندی و نحوه فراخوان برای آنها

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور با همکاری و همراهی اتاق فکر کووید-۱۹ ایران،
دبیرخانه ستاد ملی کرونا

معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰

ویرایش دوم

شناسنامه گزارش

عنوان مستند	اولویت‌های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹، اولویت‌بندی و نحوه فراخوان برای آن‌ها
نوع مستند	گزارش
هدف از تهیه مستند	شناسایی و اولویت‌بندی سریع و منطقی نیازهای دانشی و عناوین پژوهشی پژوهش‌های مرتبط با بیماری کووید-۱۹، اطلاع‌رسانی سریع اولویت‌ها، هم‌افزایی ظرفیت‌های تحقیقاتی و همچنین افزایش بهره‌وری منابع مالی پژوهشی در سطوح استانی، ملی و بین‌المللی
زیر نظر	دکتر فرید نجفی، معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تهیه‌کننده	کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور، اعضا اتاق فکر دبیرخانه ستاد ملی، دکتر علی ابرازه
همکاران اصلی	دکتر قباد مرادی، دکتر ندا ایزدی، دکتر زهرا خرمی
فهرست ذی‌نفعان	معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه‌های علوم پزشکی، معاونت‌های تحقیقات، پژوهشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی و پژوهشگران سراسر کشور
اقدامات لازم	بررسی و تأیید توسط معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سطح دسترسی	آزاد
مشخصات ظاهری	دارای متن، جداول و نمودار
کلیدواژه	اولویت‌های پژوهشی، تحقیقات، کووید-۱۹
نسخه ویرایش	دوم
تاریخ تنظیم	۱۴۰۰/۲/۱۵
تماس برای جزئیات	تهران، شهرک قدس، خیابان سیمای ایران، بین فلامک و زرافشان، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طبقه ۱۳. شماره تلفن: ۰۲۱-۸۱۴۵۵۱۹۷
بیشتر	

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

فهرست مطالب

۳

پیشگفتار

بخش اول

مقدمه و روش‌شناسی

بخش دوم

مقدمه و کلیات

متدولوژی انجام کار

عناوین اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹ و نحوه فراخوان برای آنها

بخش سوم

(۱) مدیریت بالینی

✓ غربالگری و آزمایش

✓ درمان دارویی

✓ مراقبت‌های ویژه

✓ پروفیلاکسی

✓ مدیریت بالینی اثرات پاندمی بر سلامت

۲) اقدامات بهداشت عمومی

✓ پیشگیری از عفونت

✓ حفاظت فردی

۳) پاسخ‌های اقتصادی و اجتماعی

پیشگفتار

هم‌زمان با همه‌گیری جهانی کروناویروس جدید یا کووید-۱۹ و ابتلای بیش از هزاران نفر به این بیماری نوپدید در کشور و ضرورت انجام پژوهش‌های کاربردی و پاسخ‌های مبتنی بر شواهد به سؤالات متعدد جهت کنترل این بیماری و جلوگیری از اتلاف منابع و صرفه‌جویی در زمان و منابع، معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹، اقدام به شناسایی و اولویت‌بندی سریع و منطقی نیازهای دانشی و عناوین پژوهشی پژوهش‌های مرتبط با بیماری کووید-۱۹ کرده است. این طرح سعی دارد تا با شناسایی نیازهای دانشی و همچنین جمع‌آوری و طبقه‌بندی فعالیت‌های پژوهشی در دست انجام، خلاءهای دانشی در زمینه این بیماری را شناسایی کرده و با اطلاع‌رسانی سریع اولویت‌ها، منجر به هم‌افزایی ظرفیت‌های تحقیقاتی و همچنین افزایش بهره‌وری منابع مالی پژوهشی در سطوح استانی، ملی و بین‌المللی شود.

۱. مقدمه و کلیات

کنترل پاندمی و کاهش انتقال ویروس کووید-۱۹ (COVID-19) مهم‌ترین اولویت سلامت و حتی سایر حوزه‌ها در دنیا است. برای این منظور، مقامات بهداشت عمومی، سیاستمداران و محققان در سراسر جهان به دنبال تعیین اولویت‌های مهم تحقیق در این حوزه برای هدایت سیاست‌های جدید هستند. پاندمی‌هایی مانند کووید-۱۹ معمولاً فوریت دارند و مدیران و محققان فرصت زیادی همچون شرایط معمول ندارند. فوریت برای تعیین اولویت‌های مربوطه در پیشگیری، تشخیص و مدیریت عفونت کووید-۱۹ و عواقب آن، به‌منظور ارائه راهنمایی‌های معتبر به مسئولان بهداشت عمومی و سیاست‌گذاران درمانی، نیاز به همکاری‌های زیاد و سریع در تولید شواهد در حیطه‌های مختلف و ضروری دارد.

از طرفی کنترل اپیدمی در کوتاه‌ترین زمان ممکن با توجه به محدودیت منابع، نیازمند تعیین اولویت‌ها برای محققان است تا آن‌ها را قادر سازد که به جستجوی پاسخ مهم‌ترین سئوالات بپردازند. این رویه، سیاست‌گذاران را قادر می‌سازد که ضروری‌ترین نیازهای جامعه را مبتنی بر شواهد و بر اساس پاسخ‌های به‌هنگام و ضروری برآورده کنند. این امر موجب می‌شود که منابع صرف مهم‌ترین خلاءها در دانش موجود جهت کنترل این اپیدمی گردد. این گزارش **به‌روزرسانی (آپدیت) نسخه اولیه اولویت‌های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹** با محوریت مهم‌ترین تحقیقات موردنیاز در کشور، اولویت‌های فعلی و حوزه‌های تحقیق نشده و نیاز به تحقیق بیشتر در ایران می‌باشد.

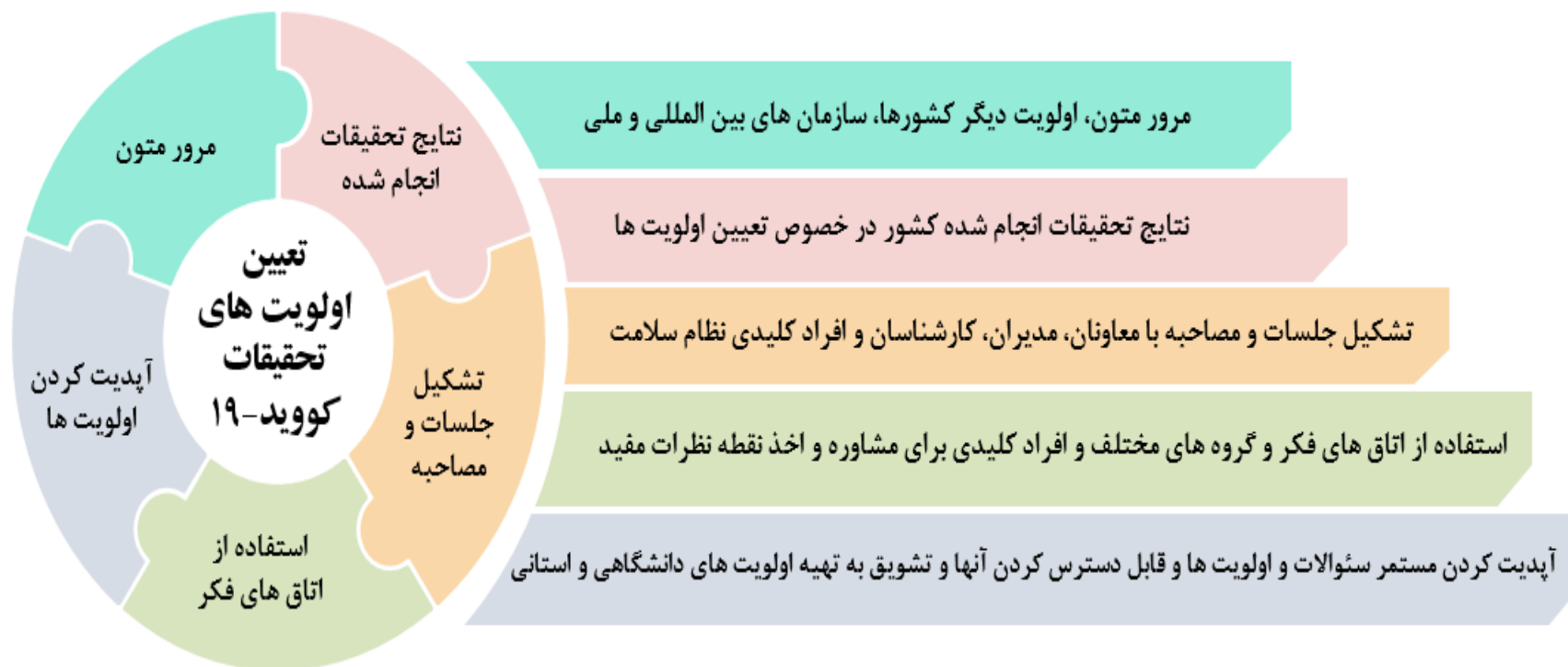

۲. متدولوژی انجام کار

جهت دستیابی به جدیدترین اولویت‌های تحقیقات کووید-۱۹، از چند رویکرد به شرح ذیل استفاده گردید:

۱. استفاده از نتایج مطالعات انجام‌شده در خصوص نیازسنجی و تعیین اولویت‌های تحقیقاتی حوزه کووید-۱۹ در مطالعات پیشین
  ۲. برگزاری جلساتی با کارشناسان و مدیران حوزه کووید-۱۹ کشور جهت شناسایی اولویت‌ها توسط اتاق فکر دبیرخانه ملی کرونا
  ۳. استفاده از نتایج و پیشنهادات ارائه‌شده در جدیدترین مطالعات منتشرشده در پایگاه‌های مختلف
  ۴. گزارش سازمان‌های مختلف که در زمینه کووید-۱۹ و تحقیقات مربوط به آن فعالیت دارند، از جمله: WHO، CDC، NIH، Cochrane و ...
  ۵. گزارش تعیین اولویت تحقیقات کووید-۱۹ در دانشگاه‌های مختلف داخلی و خارجی
  ۶. تشکیل جلسات و مصاحبه با معاونان، مدیران، کارشناسان و افراد کلیدی نظام سلامت و اتاق‌های فکر مختلف و نشست‌های مستمر با معاونت‌های مختلف و اخذ نظرات افراد کلیدی مهم
- در نمودار ۱ خلاصه‌ای از روش‌های که سعی شده است مهم‌ترین اولویت‌های این حوزه شناسایی شوند، وارد شده است.
- دسته‌بندی اولویت‌ها طبق گزارش کارگروه تحقیقاتی کووید-۱۹ در **موسسه کاکرین** بوده است. مدل دسته‌بندی برای اولویت‌های مشخص شده در **سه اولویت اصلی** و زیرمجموعه آن‌ها در دیاگرام و نمودار ۱ آمده است.

نمودار ۱. مراحل تعیین اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ در ایران

COVID-19 priorities

1 Clinical management

Screening and testing

- Laboratory based molecular tests for diagnosis of SARS-CoV-2 infections
- Rapid point-of-care tests for diagnosis of SARS-CoV-2 infections
- Antibody tests for identification of current and past infection with SARS-CoV-2
- Signs and symptoms to determine if a patient presenting in general practice or at the emergency department has COVID-19, COVID-19 pneumonia or severe COVID-19 pneumonia/acute respiratory distress syndrome (ARDS) requiring ICU admission
- Routine laboratory testing to determine if a patient has COVID-19 pneumonia or SARS-CoV-2 infection
- Imaging tests for the diagnosis of COVID-19

Drug treatment

- Chloroquine or hydroxychloroquine for patients with COVID-19
- Living Network Meta-analysis: pharmacological interventions to treat patients hospitalized with COVID-19.
- Living Network Meta-analysis: pharmacological interventions to treat patients non-hospitalized with COVID-19.

Critical care

What is the effect of prophylactic use of anticoagulants on the clinical evolution of patients admitted to the ICU with COVID-19?

Prophylaxis

Living Network Meta-analysis: pharmacological interventions to prevent infection in close contacts of patients with COVID-19.

Prognosis

Prediction models for diagnosis and prognosis of COVID-19 infection: systematic review and critical appraisal (BMJ/Cochrane co-publication as Living Systematic Review)

Does obesity independently increase the risk for SARS-COV2 infection and COVID-19 severity and death?

Clinical management of pandemic-related impacts on health

Long-term consequences of lockdown, social isolation and quarantine on mental health

Domestic and gender-based violence related to the pandemic response

2 Public Health measures

Prevention of infection

- Effectiveness of contact tracing technologies in epidemics.
- Disinfection in public transportation systems for COVID-19 control.

Personal protection

- Are reused or extensively used N95 masks effective and safe compared to single use of N95 masks in health care settings?
- Interventions to support the resilience and mental health of frontline health and social care staff during a global health crisis and following de-escalation
- What are the harms for vulnerable populations of public health measures to prevent the spread of COVID-19?

3 Economic and social responses

- Impact of COVID-19 on food poverty amongst children and mothers
- How do social determinants of health (income, employment, housing, food security, race, and social connectedness) impact outcomes for all people diagnosed with disease by severe acute respiratory coronavirus 2 (SARS-COV-2), COVID-19?

دیگرام ۱. مدل تقسیم‌بندی اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹ بر اساس مؤسسه کاکرین

نمودار ۲. گروه بندی اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ طبق تقسیم بندی کارگروه تحقیقاتی حوزه کووید-۱۹ مؤسسه کارکین

نتایج اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹

در سه دسته اصلی مدیریت بالینی، اقدامات بهداشت عمومی و پاسخ‌های اقتصادی و اجتماعی و هشت دسته فرعی غربالگری و آزمایش، درمان دارویی، مراقبت‌های ویژه، پروفیلاکسی، پیش‌آگهی، مدیریت بالینی اثرات پاندمی بر سلامت، پیشگیری از عفونت و حفاظت فردی

۳. اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹

جدول ۱. اولویت‌های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

۱) مدیریت بالینی

سرفصل‌های فرعی	اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹
غربالگری و آزمایش	بررسی کارایی و مقایسه روش‌های جدید اقدامات تشخیصی با توجه به افزایش واریانت‌های جدید و روش‌های جدید ویروس کووید-۱۹
	بررسی روش‌ها و ابزارهای تشخیصی جدیدتر و پیشرفته‌تر برای سنجش‌های سریع‌تر و آسان‌تر بیماری و جمع‌آوری ایمن نمونه‌ها (مانند: کیت‌های تشخیصی مولتیپلکس، آزمایش‌های بزاقی و آزمایش ادرار یا دیگر آزمایش‌هایی که مردم بتوانند به راحتی به آن‌ها تحمل و دسترسی داشته باشند)
	بررسی روند مطالعات سرواپیدمیولوژی در اپیدمی کووید-۱۹ و برآورد مواجهه و ابتلا در جامعه و زیرگروه‌های خاص (طرح‌های سرواپیدمیولوژی چندمرکزی (multicenter))
	بررسی اثر افزایش تست‌های مورد استفاده بر گسترش و کنترل اپیدمی کووید-۱۹
	بررسی کارایی روش‌های غربالگری و تست‌های تشخیصی کووید-۱۹ در داخل و خارج کشور (همخوانی با طرح‌های در حال انجام نداشته باشد)
	تهیه و تولید تست‌های (POCT (Point-of-care testing) (تست‌هایی که نمونه‌های بیماران خارج از آزمایشگاه و در نزدیکی محل نگهداری بیمار توسط پرسنل تهیه و آنالیز می‌شود) برای ویروس کووید-۱۹
	بررسی شناسایی سریع جهش‌های ویروسی (برای نظارت بر درمان)
	ساخت کیت‌های ارزیابی ایمنی ذاتی و ایمنی سلولی در افراد مبتلا به بیماری کووید-۱۹ در مراحل مختلف بیماری
	مطالعات رصد ویروس و توالی یابی آن، بررسی و نظارت منظم بر فراوانی سوش‌های ویروس شناسایی شده در جامعه و آزمایش‌های مداوم جهت تشخیص پراکندگی سوش‌های مختلف این ویروس (تعیین توالی ویروسی)
	استفاده از فناوری‌ها جهت ردیابی تماس در محیط و شناسایی افراد بدون علامت
	بررسی میزان ابتلای مجدد (reinfection) و علت آن جهت جلوگیری از گسترش بیماری کووید-۱۹ در انسان
	بررسی اقدامات مؤثر برای شناسایی سریع بیماری‌های در حال ظهور مشترک انسان و دام و جلوگیری از گسترش این بیماری‌ها در انسان‌ها
بررسی بار مراجعه جهت انجام تست کووید-۱۹ به مراکز منتخب در طول اپیدمی	

درمان دارویی	به روزرسانی درمان‌ها (هزینه اثربخشی و...) و دستورالعمل‌های دارویی جدید در درمان کووید-۱۹ بر اساس آخرین درمان‌های موجود در دنیا و کشور و پیشنهاد گایدلاین‌های درمانی جدید در فواصل منظم در اپیدمی کووید-۱۹
	بررسی کارایی روش‌های درمانی موجود و داروهای مصرف‌شده (درمان‌های استروئیدی، ضدویروس‌ها و پلاسما درمانی) در مقایسه با دیگر درمان‌های حمایتی در داخل و خارج از کشور
	بررسی استراتژی‌های بهینه در حیطه بالینی و پیشنهادات به‌روز برای آن‌ها (معیارهای تشخیص به‌موقع، ترخیص و درمان‌های کمکی)
	بررسی نحوه ارائه خدمات و عدم نیاز به مراجعه حضوری با استفاده از روش‌های Telemedicine
	بررسی هزینه-اثربخشی داروهای مورد استفاده در درمان بیماران مبتلا به کووید-۱۹
	مطالعات کلینیکال تریال (درمان‌های ترکیبی، طرح‌های چندمرکزی، طرح‌هایی دارای استانداردهای قوی) با روش‌های دارویی و مراقبتی برای درمان
	بررسی و تدوین استواردشیپ آنتی‌بیوتیک‌ها در پاندمی کووید-۱۹
	بررسی کارایی روش‌های درمان دارویی یا روان‌درمانی و معرفی درمان‌های انتخابی اضطراب، استرس و افسردگی در بیماران مبتلا به کووید-۱۹
	ارزیابی تأثیر اقدامات مداخله‌ای که از ابتدای اپیدمی جهت مقابله با این بیماری استفاده شده و معرفی هزینه اثربخش‌ترین اقدامات کنترلی و درمانی
	بررسی مداخلات تغذیه‌ای، مکمل‌ها و رژیم‌درمانی در مبتلایان به کووید-۱۹
مراقبت‌های ویژه	بررسی استراتژی برای مراقبت‌های ویژه در فازهای مختلف پاندمی (به‌عنوان مثال ایجاد معیارهایی برای تشخیص به‌موقع، زمان ترخیص، زمان استفاده از درمان‌های کمکی برای بیماران)
	بررسی نحوه تقویت و تداوم امکانات مراقبتی و درمانی و استفاده بهینه از آن‌ها به‌ویژه در بخش مراقبت‌های ویژه
	بررسی فاکتورهای پروگنوستیک پیامد در بیماران ICU در سطح ملی (یا مطالعه چندمرکزی)
	بررسی ریسک فاکتورهای نیاز به ICU در همه بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در سطح ملی (یا مطالعه چندمرکزی)
بررسی ظرفیت نیاز به مراقبت ویژه	
پروفیلاکسی	بررسی مداخلات پروفیلاکتیک دارویی با بهترین کارایی در بیماران مبتلا به کووید-۱۹
	بررسی وضعیت موجود و پیشنهاد راه‌کارهایی جهت بهبود فرآیند مراقبت (surveillance) کووید-۱۹
	بررسی اثربخشی فعالیت‌های کنترلی و محدودیت تماس افراد با یکدیگر (در خانه، محل کار و اجتماع)
	بررسی روش‌های ایمنی‌زایی، پایداری و ماندگاری ایمنی در مقابل ویروس پس از ابتلا به بیماری
	بررسی روش‌های ایمنی‌زایی، پایداری و ماندگاری ایمنی در مقابل ویروس پس از تزریق واکسن
	بررسی مراقبت فعال عوارض انواع مختلف واکسن‌های کووید-۱۹ در کشور
	بررسی میزان تبعیت از اولویت‌بندی ارائه‌شده برای دریافت واکسیناسیون و ارزیابی پاسخ ایمنی آن‌ها
	بررسی روش‌های جدید و ابتکاری ساخت واکسن و پیگیری مراحل تأیید این واکسن‌ها

ارائه راه کارهای عملی جهت تولید و دفع تجهیزات حفاظت شخصی در مقیاس وسیع	
بررسی اثربخشی و ایمنی واکسن های تولیدی و وارداتی علیه سویه های جهش یافته کووید-۱۹	
بررسی امکان برقراری و کارایی نظام مراقبت فعال عوارض واکسیناسیون کووید-۱۹ در چند بیمارستان منتخب کشور (Sentinel Surveillance for AESI) منطبق با گایدلاین های سازمان جهانی بهداشت	
بررسی وضعیت موجود و تقویت سیستم هشدار سریع بیماری های واگیر موسوم به سامانه نظام مراقبت سندرمیک و اثربخشی آن در تقویت شاخص های نظام مراقبت بیماری های واگیر	
طراحی محصولات دیجیتال و سیستم های ثبت داده جهت پیشگیری، کنترل و درمان کووید-۱۹	پیش آگهی
بررسی کارایی و طراحی روش های جدید پیشگیری با توجه به افزایش واریانت های ویروس کووید-۱۹	
پیش بینی مداخلات درمانی با استفاده از مدل سازی ریاضی و دیگر فناوری های دیجیتال (به شرط عدم موازی کاری با دیگر طرح ها)	
مطالعات مدلینگ مربوط به پیش بینی	
ارائه طرح های نوآورانه فناوری پزشکی و هوش مصنوعی جهت بهبود نظارت و مراقبت ها	
طراحی ابزارها جهت شناسایی سریع سوش های جدیدی به منظور بهبود فرآیندهای کنترل بالینی	
بررسی ایده های جدید در همکاری های بین بخشی جهت مدل سازی ها برای کنترل بهتر اپیدمی	
بررسی ریسک ابتلا، مرگ و میر و سایر متغیرها (به صورت مطالعه ملی)	
بررسی اثرات طولانی مدت بیماری و عوارض ناشی از آن با تأکید بر گروه سنی کودکان، افراد با دیگر بیماری های زمینه ای و افراد در مناطق محروم	
بررسی میزان انتقال بیماری کووید-۱۹ از مادر به جنین	
مطالعات فاکتورهای پروگنوستیک پیامدهای بیماری کووید-۱۹	
بررسی ریسک عوامل مختلف بر پیامدهای بیماری کووید-۱۹	
بررسی ارتباط بار ویروسی (viral load trajectories) با پیش آگهی بیماری در مبتلایان کووید-۱۹	
بررسی ماندگاری آنتی بادی در شدت های مختلف بیماری کووید-۱۹	
بررسی و پیگیری بیماران پس از ترخیص از جنبه های مختلف ((long Covid) (به شرط عدم موازی کاری با طرح های موجود)	
ایجاد بسترهایی جهت به حداکثر رساندن اشتراک داده های کووید-۱۹ بین بخش های مختلف و امکان دسترسی محققین به آن ها در ایران	
تحلیل اپیدمی، نظارت و ارزیابی پاسخ به کووید-۱۹ و اثربخشی آن ها با استفاده از machine learning	

بررسی و تهیه پروتکل‌های مدیریت بالینی برای عفونت‌های هم‌زمان (عفونت هم‌زمان COVID-19 با HIV، TB یا سایر عفونت‌های شایع)	مدیریت بالینی اثرات پاندمی بر سلامت
بررسی پروتکل‌های مدیریت بالینی برای عفونت‌های هم‌زمان (بیماری‌های زمینه‌ای از جمله سرطان، دیابت، قلبی-عروقی و دیگر عوامل خطر مانند چاقی و پرفشاری خون و ...)	
تهیه پروتکل‌هایی جهت مدیریت بیماری کووید-۱۹ در مکان‌هایی که فاقد مراقبت‌های ویژه هستند.	
بررسی مرگ اضافه در دوران کووید-۱۹ و مطالعه علل مرگ در دوره‌های مشابه سال پاندمی با سال‌های قبل	
بررسی میزان تغییرات مرگ‌ومیر در هر پیک و تحلیل آن‌ها	
بررسی میزان یوتیلیزاسیون خدمات در دوران کووید-۱۹ و مقایسه آن با دوران بدون کووید-۱۹	
بررسی ارتباط بین تماس یا مواجهه مکرر با ویروس و شدت بیماری (در جمعیت‌هایی با خطر بالا: کادر درمان و ...)	
بررسی اثر کووید-۱۹ بر اقتصاد بیمارستان‌ها و پزشکان	
بررسی تعداد تخت‌های بیمارستانی و ICU به نسبت پرستار و پزشک بر پیامدهای بیماری (طرح ملی)	
بررسی و پیشنهاد قوانین تکمیلی جهت بروز رسانی مقررات و قوانین بیماری‌های واگیر کشور	
بررسی میزان تبعیت از گایدلاین‌های مراقبت و درمان سرپایی و بستری کووید-۱۹ در مراکز منتخب	

۲- اقدامات بهداشت عمومی

اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹	سرفصل‌های فرعی
بررسی شناسایی و پیشنهاد راهکارهای استراتژیک جهت کاهش مؤثر زنجیره انتقال (راهکارهای دارای اثربخشی و مقبولیت، ارزان، در دسترس و بدون تبعات اقتصادی-اجتماعی) به کارگیری استراتژی‌هایی برای یادگیری پایدار و مستمر در مورد کووید-۱۹ برای همه کودکان و نوجوانان، ترجیحاً در مدارس	پیشگیری از عفونت
بررسی عوامل مؤثر بر عفونت مجدد در افراد بهبودیافته از بیماری کووید-۱۹	
بررسی فاکتورهای مؤثر بر نابرابری وعدم عدالت در ایمن‌سازی	
به کارگیری استراتژی‌هایی در جامعه به منظور جلوگیری از انتقال ثانویه کووید-۱۹ و افزایش مجدد این بیماری	
بررسی و پیشنهاد مشارکت در شبکه تحقیقات جهانی جهت درک تأثیر عوامل اقتصادی-اجتماعی بر کنترل اپیدمی	
بررسی فاکتورهای مؤثر بر نابرابری وعدم عدالت در ایمن‌سازی	
بررسی راه‌های تقویت نظام شبکه بهداشت و درمان پس از شیوع مجدد بیماری در مناطقی که برای مدتی بیماری در آن مناطق کاهش یافته بوده است	
بررسی و پیشنهاد بهترین راهکارهای عملی در محیط کار جهت جلوگیری از انتقال شغلی ویروس کووید	
شناسایی و تقویت اقدامات بهداشتی که کارایی و عملکرد خوبی در کاهش موارد ابتلا و مرگ ناشی از کووید-۱۹ داشته‌اند.	
بررسی مقایسه‌ای کشور ایران با دیگر کشورهای دنیا در خصوص پاسخ به کووید-۱۹ و کنترل آن	
بررسی تداوم و کیفیت خدمات بهداشت از طریق همکاری‌های نزدیک با مقامات ملی و محلی	
بررسی تداوم ارائه خدمات در جمعیت‌های پرخطر و تمرکز بر آسیب‌پذیرترین گروه‌ها	
بررسی مدل ایجاد تحقیقات مفید بین‌رشته‌ای و شناسایی مواردی که در دوران این اپیدمی به کار رفتند و می‌توانند در اپیدمی‌های آینده مورد استفاده قرار گیرند	
بررسی نگرش، آگاهی و عملکرد مردم نسبت به واکسن	
بررسی میزان رعایت پروتکل‌های پیشگیرانه و system Alarming	
بررسی طرح‌ها و تحقیقات نوآورانه جهت مقابله با اپیدمی و بار ناشی از آن در جامعه	
ارائه روش‌های نوآورانه جهت اشتراک‌گذاری پروتکل‌های تحقیقاتی و جدیدترین مطالعات جهت بهره‌برداری از نتایج آن‌ها	
بررسی نقش بخش خصوصی در پیشگیری، کنترل و درمان کووید-۱۹	
بررسی و رصد کارکرد رسانه ملی و رسانه‌های اجتماعی در پیشگیری از کووید-۱۹	
بررسی میزان مشارکت ذینفعان مربوط (از جمله رهبران مذهبی و سیاسی) در تحقیقات برای افزایش حساسیت جامعه، اقدامات پیشگیری و کنترل و نظارت بر بیماری	

بررسی راهکارهای جلب مشارکت افراد کلیدی جامعه در اطلاع‌رسانی	
بررسی تأثیر مداخلات بیرونی بر مدل (SIRD (susceptible–infected–recovered–dead) و پارامترهای تعیین‌کننده در اثربخشی این مداخلات	
بررسی تأثیر مداخلات، جریان اطلاعات، نقش آموزش و سایر عوامل مؤثر در انتشار بیماری کووید-۱۹ و مدل (SIRD (susceptible–infected–recovered–dead) در ایران و مقایسه عملکرد ایران با سایر کشورها	
بررسی تأثیر مصرف مواد شوینده و ضدعفونی‌کننده‌ها بر محیط‌زیست در طول پاندمی کووید-۱۹	
بررسی علل نگرانی‌های مردم در خصوص انتقال کووید-۱۹ (موارد مختلف نظیر نگرانی از ابتلا حیوانات، انتقال توسط زباله‌گردها، حضور در محل کار، نگرانی خانواده‌های زندانیان و سربازان، نگرانی دانشجویان، هراس و نگرانی سالمندان از تکرار خبر احتمال مرگ در اثر کووید-۱۹ برای سالمندان، نگرانی بابت چگونگی رعایت نکات بهداشتی در بسته‌بندی و ارسال کالاها)	
بررسی میزان تاب‌آوری و فرسودگی شغلی در نظام سلامت کشور در طول اپیدمی کووید-۱۹	
بررسی میزان آمادگی و سازمان‌دهی سیستم ارائه خدمات سلامت جهت رویارویی با موقعیت‌های اضطراری دیگر در سال‌های آینده (اپیدمی، پاندمی، طغیان‌ها و ...)	
ایجاد سیستم ره‌گیری دیجیتال موارد تماس مبتلایان به بیماری کووید-۱۹ با شیوه‌هایی مانند طراحی اپلیکیشن	
بررسی تأثیر اجرای گام‌های مختلف (تا گام پنجم) بسیج ملی (طرح شهید سلیمانی) بر روند ابتلا، بهبودی و مرگ بیماری کووید-۱۹ (نتایج فعالیت تیم‌های مراقبت در منزل و ره‌گیری)	
بررسی هفتگی و ماهانه اپیدمی و تحلیل دقیق داده‌های کشوری و استانی برای کمک به تصمیم‌گیری در مدیریت کووید-۱۹	
تهیه پیوست رسانه‌ای اپیدمی کووید-۱۹ و کار در زمینه اینفومدیک (Infodemic)	
بررسی امکان اجرای مداخلات بین‌بخشی برای پرداختن به ریسک فاکتورهای کووید-۱۹	
بررسی و رصد الگوی اپیدمی کووید-۱۹ در جهان، منطقه و کشور و بهره‌مندی از نتایج مطالعات کاربردی روز، رویکردها و راهبردها	
سهم مداخلات مؤثر و هزینه-اثربخشی آن‌ها در کنترل اپیدمی کووید-۱۹	
بررسی نظام جمع‌آوری داده، گزارش دهی و کمک به مستندسازی اپیدمی کووید-۱۹ و نظام سیاست‌گذاری و مداخلات موردنیاز	
بررسی صحیح بودن دسته‌بندی مشاغل به ۴ دسته و تعیین کارایی این دسته‌بندی	
بررسی و پیشنهاد راه‌کارهایی عملی جهت کاهش تماس فیزیکی در صورت بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها	
معیارهای ازسرگیری فعالیت‌های اماکن آموزشی در مناطق مختلف کشور	
معیارها و ضوابط در خصوص کاهش تردها در تعطیلات	
کمی‌سازی اثربخشی اعمال محدودیت‌های هوشمند در بخش‌های حمل‌ونقل، اقتصادی و غیره در پیشگیری و کنترل کووید-۱۹	

بررسی اثر تردها بر بروز و شیوع کووید-۱۹ (تردهای شهری و هم بین شهری)	
بررسی مشکلات حمل و نقل با توجه به محدودیت‌ها	
بررسی تأثیر عوامل مختلف (بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها و دیگر اماکن آموزشی، بازگشایی استخرها، مراسم مذهبی، فرهنگی مانند تئاتر و سینما، مراسم عروسی و دیگر تجمعات) بر انتشار و بروز و شیوع بیماری کووید-۱۹	
بررسی نحوه مدیریت رویدادهای اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و سیاسی باهدف پیشگیری از تجمعات	
بررسی اثر دورکاری کارکنان دولت در کنترل کووید-۱۹	
ارزیابی و تعدیل چالش‌های اخلاقی در تحقیقات حوزه کووید-۱۹ در طی اپیدمی در کشور	
تهیه گزارش مستمر و تحلیل موج‌های اپیدمی در استان‌ها و کل کشور	
بررسی تأثیر natural distancing (در مناطق مختلف کشور) بر بروز بیماری کووید-۱۹	
بررسی و تحلیل دیدگاه مردم و سیاست‌گذاران نسبت به تصمیمات ستاد کرونا با استفاده از رویکرد تحلیل رسانه‌های خبری	
بررسی و تحلیل دیدگاه‌های مردم و سیاست‌گذاران نسبت به واکنش‌های داخلی و خارجی و تصمیمات مدیریتی و کنترل کووید-۱۹ با استفاده از تحلیل شبکه‌های اجتماعی (اینستاگرام، تلگرام، فیس‌بوک)	
بررسی و تحلیل رفتار سیاستمداران داخلی و مقایسه آن با سایر کشورهای دیگر در برخورد با پاندمی کووید-۱۹	
بررسی تعیین‌کننده‌های شناختی، رفتاری و روانی-اجتماعی مرتبط با قصد انجام واکسیناسیون و رعایت پروتکل‌های بهداشتی در جمعیت عمومی ایران: یک پیمایش ملی	
بررسی راهکارهایی جهت توزیع مناسب نیروی کار در سیستم بهداشتی و جلوگیری از فرسودگی شغلی در پرسنل بهداشتی-درمانی	حفاظت فردی
بررسی راهکارهای حمایت از سلامت روان در کارکنان مراقبت‌های بهداشتی-درمانی	
بررسی مسائل روانی-اجتماعی و پیامدهای مربوط به آن‌ها در بیماران کووید-۱۹	
تحلیل وضعیت عوامل مؤثر بر ارائه خدمات حوزه سلامت روان و اعتیاد طی بحران کووید-۱۹	
تدوین برنامه‌های سلامت روان در برنامه‌های کادر درمان و مراکز سالمندان و دیگر مراکز درگیر	
بررسی میزان خوددرمانی-طب سنتی، افزایش مصرف خودسرانه مکمل‌های دارویی در طول اپیدمی	
بررسی عدم انجام واکسیناسیون روتین کودکان و سایر خدمات به علت ترس از حضور در مراکز درمانی	
بررسی وضعیت و توجه ویژه به پرسنل ICU و بخش‌های عفونی که در خط اول سرایت قرار دارند.	
بررسی استرس شغلی و نگرانی‌های کارکنان بهداشت و درمان از عفونت	
بررسی نبود حمایت‌های روانی از مبتلایان به کووید-۱۹ و خانواده آن‌ها، سوگواری ناقص خانواده‌های داغدار، نبود امکان همدردی فیزیکی با عزاداران و تسلی آن‌ها	

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

توسعه و نوآوری در تجهیزات حفاظت فردی

شناسایی بازدارنده‌ها و تسهیل گرهای رعایت پروتکل‌های بهداشتی توسط مردم

بررسی استفاده از وسایل حفاظت فردی در مراکز ارائه خدمات بهداشتی-درمانی نظام سلامت

۳- پاسخ های اقتصادی و اجتماعی

۲۰

اولویت های پژوهشی کووید-۱۹
بررسی موانع مالی برای خدمات ضروری و دسترسی فوری به فن آوری های نوظهور مانند واکسن و درمان و پیشنهاد راه کارهای عملی
راه کارهایی جهت کاهش تأثیرات اقتصادی - اجتماعی بر تصمیم هایی جهت کنترل اپیدمی از جمله فرآیند تولید و خرید واکسن و جلوگیری از آسیب های غیر عمدی این تصمیم های ناخواسته
بررسی روش های بهینه مداخله ای در مکان هایی در گروه های با موقعیت اقتصادی - اجتماعی پایین تر
بررسی خدمات حمایتی و تغذیه ای ضروری به ویژه برای نوزادان و کودکان خردسال، زنان و جمعیت های حاشیه ای و کسانی که با HIV/AIDS زندگی می کنند
بررسی تأثیر کووید-۱۹ بر امنیت غذایی خصوصاً در گروه های آسیب پذیر
بررسی تأثیر کووید-۱۹ بر کودکان کار
بررسی میزان پشتیبانی مالی از بنگاه های کوچک و متوسط و کسانی که خوداشتغالی داشته یا به طور غیررسمی اشتغال دارند.
بررسی حمایت های مالی از کارگران آسیب پذیر در دوره این پاندمی
بررسی رویکردهای نوآورانه برای پشتیبانی اقتصادی کوتاه مدت از جمعیت های آسیب پذیر در این پاندمی در داخل و خارج و درس های آموخته شده
بررسی راهکارهای جلب اعتماد مردم به گزارش ها و اخبار سلامت ارائه شده توسط وزارت بهداشت جهت مشارکت در رعایت پروتکل ها و کنترل اپیدمی
بررسی میزان شفاف سازی و به موقع بودن اطلاعات موجود و میزان اطلاعات مردم به ارائه اطلاعات توسط وزارت بهداشت
بررسی روش های اطلاع رسانی به عموم جامعه و نهادهای مختلف درباره عواقب سلامتی و اقتصادی - اجتماعی تداوم اپیدمی و عدم کنترل آن
نحوه شکل گیری واحد مرجع تولید آمار و اطلاعات کووید-۱۹ با همکاری دانشگاه ها و سازمان های مختلف جهت دسترسی محققین به آن ها
شناسایی راه های تقویت اطلاع رسانی، آموزش و رسانه برای مردم و صنوف مختلف
تدوین راهکارهایی مناسب جهت غلبه بر ایتفودمیک
راهکارهای استفاده از شواهد علمی (نظیر محاسبات اقتصادی، بار بیماری و ...) در سیاست گذاری ها
بررسی تغییرات سیستم سلامت و زیرساخت های آن در دوران اپیدمی کووید-۱۹
تدوین راهکارهایی جهت کاهش درآمدهای ارزی کشور، پیامدهای اقتصادی در حوزه گردشگری و خطوط هوایی، تأثیر بر صادرات و واردات، لغو پروازهای سایر کشورها به ایران، گرانی مواد غذایی، کساد بازار، رستوران ها، سینماها و سایر صنعت ها در اپیدمی و پاندمی
بررسی مکانیسم های تأثیر نابرابری بر مرگ بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در مناطق مختلف و در نظر گرفتن تدابیری برای کاهش آن ها

بررسی پیامدهای دورکاری بر رضایت شغلی، افزایش تجارت الکترونیک، سفارش‌های و خریدهای آنلاین بر کیفیت زندگی و جنبه‌های اقتصادی-اجتماعی زندگی
بررسی رضایت مشتریان از واحدهای ارائه خدمات بهداشتی-درمانی اولیه در شرایط پاندمی کووید-۱۹
بررسی کیفیت ارائه خدمت به مراجعین مشکوک به کووید-۱۹ در مراکز منتخب کووید
بررسی تأثیر اقتصادی و زیست‌محیطی مراقبت‌های بهداشتی از راه دور و کاهش ویزیت‌های بهداشتی-درمانی
بررسی اثرات اقتصادی کووید-۱۹ در کشور
بررسی منابع تخصیص‌یافته در زمینه کووید-۱۹ به حوزه بهداشت و نحوه توزیع آن‌ها
بررسی تأثیر رخداد اپیدمی کووید-۱۹ بر ورودی‌های نظام سلامت (هزینه‌های نظام سلامت، وضعیت کارکنان و ...)
ارزیابی میزان پاسخگویی نظام سلامت در بحران کووید-۱۹ و ارائه راه‌کارهای مؤثر
ارزیابی سیاست‌های دولت جهت مقابله با اپیدمی و درس‌های آموخته‌شده از این اپیدمی به منظور بهره‌گیری در آینده
بررسی وضعیت شاخص‌های حفاظت مالی در نظام سلامت مانند پرداخت مستقیم از جیب، هزینه‌های کمرشکن و هزینه‌های فقر را در پاندمی کووید-۱۹
بررسی روش‌های افزایش تاب‌آوری اجتماعی در بحران کووید-۱۹
بررسی راه‌های بسترسازی سبک زندگی مقابله با کووید-۱۹
بررسی وضعیت اقدام به خودکشی و خودکشی‌های موفق و عوامل مؤثر بر آن در کشور بعد از بحران همه‌گیری کووید-۱۹ و مقایسه آن با مدت مشابه سال قبل

